

Sveriges Halalråds & Islamguidens E-nummerlista

Att göra en enhetlig och slutgiltig lista på haram E-nummer och andra tillsatser är nästintill omöjligt, därför att många animaliska tillsatser kan även vara tillverkade av vegetabilier eller på syntetisk väg. Det framgår inte av beteckningen vilket ursprung en tillsats har om inte tillverkaren särskilt satt ut det. För att få reda på exakt vilket ursprung en tillsats har kan man kontakta den som tillverkar eller importerar livsmedlet.

Det finns tusentals tillsatser, vissa med E-nummer och andra utan. För gemene muslimen är det inte lätt uppgift att ta reda på vad som är halal och vad som är haram i E-nummerdjungeln. Det smidigaste för oss muslimer är om en livsmedel är halalcertifierad med halalstämpel på så slipper vi ta ut vår E-nummerlista och jämföra den mot det som står på livsmedelsförpackningen varje gång vi handlar.

Det finns i huvudsak två typer av tillsatser eller E-nummer som vi muslimer ska vara uppmärksamma på:

- Tillsatser eller E-nummer tillverkade av animaliskt fett, som vi kallar "Masbooh". Mashbooh är ett arabiskt ord som betyder: Misstänkt, tvivelaktigt eller diskutabelt. Här gäller det att man kontaktar tillverkaren för att ta reda på ursprunget för tillsatsen.
- Tillsatser som är tillverkade av insekter.

Tillsatserna nedan kan ha animaliskt ursprung men även vara tillverkade av vegetabilier eller på syntetisk väg.

E 304	Askorbylpalmitat och askorbylstearat
E 322	Lecitin
E 422	Glycerol
E 431	Polyoxietylenstearat
E 432	Polyoxietylenorbitanmonolaurat
E 433	Polyoxietylenorbitanmonooleat
E 434	Polyoxietylenorbitanmonopalmitat
E 435	Polyoxietylenorbitanmonostearat
E 436	Polyoxietylenorbitantristearat
E 441	Gelatin
E 445	Glycerolestrar av trähartser
E 470a	Natrium-, kalium- och kalciumsalter av fettsyror
E 470b	Magnesiumsalt av fettsyror
E 471	Mono- och diglycerider av fettsyror
E 472a	Mono- och diglyceriders ättiksyrastrar
E 472b	Mono- och diglyceriders mjölksyrastrar
E 472c	Mono- och diglyceriders citronsyrastrar

E 472d	Mono- och diglyceriders vinsyraestrar
E 472e	Mono- och diglyceriders diacetylvinsyraestrar
E 472f	Blandade ättiks- och vinsyraestrar av mono- och diglycerider
E 473	Sackarosestrar av fettsyror
E 474	Sackarosestrar i blandning med mono- och diglycerider av fettsyror
E 475	Polyglycerolestrar av fettsyror
E 476	Polyglycerolpolyricinoleat
E 477	Propylenglykolestrar av fettsyror
E 479b	Termiskt oxiderad sojaolja i reaktion med mono- och diglycerider av fettsyror
E 481	Natriumstearoyllaktylat
E 482	Kalciumstearoyllaktylat
E 483	Stearoyltartrat
E 491	Sorbitanmonostearat
E 492	Sorbitantristearat
E 493	Sorbitanmonolaurat
E 494	Sorbitanmonooleat
E 495	Sorbitanmonopalmitat
E 570	Fettsyror
E 1517	Glyceryldiacetat
E 1518	Glyceryltriacetat

Tillsatser tillverkade av annat än fett:

E 626	Guanylsva
E 627	Dinatriumguanylat
E 628	Dikaliumguanylat
E 629	Kalciumguanylat
E 630	Inosinsva
E 631	Dinatriuminosinat
E 632	Dikaliuminosinat
E 633	Kalciuminosinat
E 634	Kalcium-5'-ribonukleinsva
E 635	Dinatrium-5'-ribonukleotider
E 920	L-cystein
E 1105	Lysozym. Framställa ur ägg.
-	Enzymer

Tillsatser tillverkade av insekter

E 120	Karmin, ämne från insekten <i>Dactylopius coccus</i> . Rött färgämne som tas från Cochinellöss som torkas och krossas. Produktionen är storskalig och kräver många insektsliv. 70 000 insekter måste dödas för att få fram 500 gram av ämnet. Karmin används i vissa ostar, frukostflingor med fruktsmak, sylt, marmelad, gelé och korvar. Det används också i alkohol, godis, kosmetika, film och garnfärg. Vegetabiliskt alternativ är växtfärg, t ex rödbetsjuice.
E 901	Bivax. Utvinns ur bivaxkakor. Ytbehandlingsmedel som utvinns ur bivaxkakor (jämför honung). Används för att ge frukter (citrusfrukter, äpplen, päron, meloner m fl), godis, nötter, kaffebönor och kosttillskott en blank yta. Bivax används också som konsistensgivare i babykrämer, hårkrämer, "cold cream", ögonskugga, läppstift, masscara m.m. Vegetabiliskt alternativ är karnaubavax (E 903), paraffin och vegetabiliska fetter.
E 904	Shellack, sekret från den indiska lacksköldlusen <i>Laccifer lacca Kerr</i> . Används till billack och för att göra mediciner, godis och frukt blanka. Utvinns på liknande sätt som honung. Förr användes shellack för att tillverka grammofonskivor. Vegetabiliskt alternativ är karnaubavax (E 903), paraffin och vegetabiliska fetter.

Animaliska ingredienser utan E-nummer

Följande ämnen anges med den engelska beteckningen och i en del fall även med den svenska, inom parentes.

Adrenaline (adrenalin)

Från adrenalinkörtlar på grisar, boskap och får. Används i medicin. Syntetiskt alternativ finns.

Alanine (alanin)

Se Amino acids.

Albumen (albumin)

Äldre beteckning för en grupp proteiner. Namnet används fortfarande för det viktigaste proteinet i blodserum, *serumalbumin*, resp i hönsäggvita, äggalbumin. Albumen tillverkas oftast av äggvita, men också av mjölk, blod och vegetabiliska vävnader och vätskor. Utnyttjades tidigare vid tillverkning av lim och färger. Idag används albumen i kosmetika, som bindemedel i livsmedel och för att klarna vin.

Allantoin

Urinsyra som finns i kor och de flesta däggdjur, men också i växter. Används i kosmetika (krämer och lotion) och vid behandling av sår och magsår. Allantoin används för att tillverka ingredienserna: Acloxa och Aldioxa. Vegetabiliskt alternativ finns.

Ambergris (grå ambra)

Ämne som kaskelotvalar (spermacetivalar) kräks upp. Samlas in efter uppkräkningen eller genom att den dödas. Grå ambra är mycket sällsynt och dyrt. Oftast används vegetabiliska och syntetiska ersättningar. Ambergris binder lättflyktiga doftämnen i parfym. Se också spermaceti.

Aminosuccinate acid

Kan komma från djur eller växter. Syntetiskt alternativ finns.

Amino acids (aminosyror)

Från djur eller växter. Finns i kosmetika, kosttillskott, schampon m.m. Aminosyror som kan förekomma är t exalanine. Vegetabiliskt och syntetiskt alternativ finns.

Amniotic fluid

Vätskan som omger fostret i livmodern. Används i kosmetika.

Amylase

Enzym från grisens bukspottskörtel. Används bl a som konsistensgivare i kosmetika men även i t ex bröd. Syntetiskt alternativ finns.

Animal fats/oils (animaliska fetter/oljor)

Vegetabiliska och animaliska fetter och oljor innehåller i princip samma sorts ämnen, nämligen glycerol och fettsyror vilka tillsammans bildar olja/fett. Ofta vet inte industrin (vare sin kosmetika- eller matindustrin) om det är animaliskt eller vegetabiliskt glycerol och fettsyror de använder. Animaliskt fett kommer huvudsakligen från slakterier, och fetterna kant ex vara talg, ister och marint fett. Används i bröd, kex, margarin, glass, m.m. (Se även E 570, cetyl alcohol, mono- och diglycerider och oleic acid.)

Arachidonic acid (arakidonsyra)

Se Arachidyl proprionate.

Arachidyl proprionate (arakidylproprionat)

En flytande fettsyra som finns i levern, hjärnan och körtlar på alla djur. Utvinns oftast ur lever från djur. Används i kosttillskott, i hudkrämer och för att lindra eksem och utslag.

Aspartic acid

Se: Aminosuccinate acid.

Bone char (benkol)

Gjort av djurben från slaktade djur. Används bl a för raffinering av rörsocker, filtrering av alkohol och i akvariefilter.

Bone meal (benmjöl)

Pulveriserade djurben. Används i gödsel, i vitaminer och tillskott, som en kalciumkälla och i tandkräm.

Biotin

Vitamin H. Ingår i B-vitaminkomplexet. Kan utvinnas ur jäst, äggula, mjölk och lever.

Blood (blod)

Från slaktdjur, Kan användas vid tillverkning av plywood, skumgummi, i mediciner och lecitin.

Calciferol/vitamin D3

Framställs av lanolin eller fiskolja. Används som vitamintillskott i mat. Bildas också när vi utsätter huden för solljus.

Cantharides tincture (spansk fluga)

Pulver från skalbaggar. Sägs stimulera hårbotten och används i hårlotioner.

Caprylic acid (kapronsyra)

Från komjölk, getmjölk eller växtolja. Används i parfym och tvålar. Kapronsyra används för att tillverka andra ämnen som Capryl betaine, Caprylic triglycerid och Caprylamine oxide. Vegetabiliskt alternativ finns.

Casein (kasein)

En svag syra som förekommer i komjölk som kalciumsalt och kan utfällas genom surgöring. Med hjälp av löpe kan kaseinet koagulera och övergå till ost. Kasein används som bindemedel i bl a färger, vid beredning av lim och vid tillverkning av latexprodukter som t ex gummihandskar och kondomer. Kasein ingår även i schampo för att göra håret tjockare och mer lättlagat och fungerar som konsistensgivare i kosmetika. Används också vid livsmedelsframställning.

Castor/castoreum (bävergäll)

Fixeringsmedel framställt av extrakt från de anala doftkörtlarna hos bävern. Binder lättflyktiga ämnen i parfym. (Förväxla ej med castor oil, ricinolja, som utvinns ur bönor respektive ricinfrön.)

Caviar (kaviar)

Fiskägg. En del tas tillvara vid rensning av "matfisk". För mer exklusiv kaviar skärs fisken upp enbart för rommens skull och slängs sedan tillbaks i vattnet.

Cetyl alcohol

Fettalkohol som framställs av vegetabiliska eller animaliska fettsyror, bl a vax från spermaceti. Konsistensgivare i krämer, lotioner, hårbalsam m.m. Vegetabiliskt alternativ finns.

Cetyl palmitate

Se Spermaceti.

Chitin (kitin)

Från skalet på krabbor, räkor och insekter. Används mestadels som fuktgivare och förtjockningsmedel i hårvårdsprodukter men också i hudvårdsprodukter.

Cholesterin

Se: Lanolin.

Cholesterol (kolesterol)

Fettlöslig kristallin steroidalkohol som finns i alla djurfetter och oljor, nervvävnad, äggula och blod. Används som konsistensgivare och glansmedel i schampo, hårkrämer, ögonkrämer m.m.

Civet (sibet)

Ämne som skrapas från sibetkattens anala doftkörtlar, binder lättflyktiga ämnen i parfym.

Codliver oil (torskleverolja)

Läkande i hudkrämer.

Cochinelle

Se Carmin.

Collagen (kollagen)

Protein som utvinns från kalvars och smågrisars bindväv. Används i syfte att bygga upp vårt eget kollagen vid åldrande. Fungerar dock ej eftersom det inte tas upp av vår hud och kan påverka vårt eget kollagen. Kollagen fungerar mer som fuktbindare. Används bl a vid tillverkning av kosmetika och vid tillverkning av skinn.

Cystin

En aminosyra som finns i urin och hästhår. Används i kosttillskott.

Egg protein (äggprotein)

Används vid tillverkning av schampo och hudvårdsprodukter. Ett alternativ är vegetabiliska proteiner.

Elastine

Från slaktade djurs bindväv. Används på ett liknande sätt som kollagen - i krämer mot rynkor och åldrande.

Emu oil (emuolja)

Olja från slaktade emustrutsar som numera föds upp på farmer. Används i kosmetika.

Estradiol

Se Estrogen.

Estrogen (östrogen)

Follikelhormon som finns i urinen hos gravida kvinnor och ston, i mänsklig placenta (moderkaka) och i palmkärnolja. "Förbättrar" huden - används i krämer och lotioner.

Estrone

Se Estrogen.

Fish liver oil (fiskleverolja)

Används i naturmedel och kosttillskott. Används också för att utvinna vitaminerna A, D2 och D3.

Gelatine (gelatin)

Luktfrött, smakfrött och färglöst ämne som erhålls vid kokning av hudar eller ben rengjorda från kött och fett. I Sverige och övriga EU kommer 95 % av gelatinet från grissvål, men också från klövar, mular, brosk m.m. Gelatinet sväller i kallt vatten och bildar i varmt vatten en lösning som vid avsvälning stelnar, *gelatinerar*. Gelatin är en högvärdig proteinkälla utan vare sig fett eller kolhydrater. Det är klassat som livsmedel och behöver därför i motsats till många andra stabiliseringsmedel inte något E-nummer. Observera att gelatin alltid ska deklarerars, då den räknas som råvara. Gelatin består av upp till 90 procent protein. Resten utgörs av vatten och mineralsalter. Gelatinets form är mer eller mindre finmalt pulver eller som blad med karakteristiskt rutmönster. Gelatin används bl a vid matlagning och inom läkemedelsindustrin; i godis, puddingar, glass, kosmetika, film, vitaminkapslar m.m. Vanlig i kapslar runt baddkuler. Används ofta i samband med betakaroten (som ger orange färg åt drycker etc). Se också [alternativ](#) till gelatin.

Glutamic acid

En aminosyra i växt- och djurvävnader. Används som krydda i mat och som antioxidant i kosmetika. Vegetabiliskt alternativ finns.

Guanine

Pärlessens. Tillverkas för kommersiellt bruk av fiskfjäll. Finns i nagellack och annan kosmetika, schampo, etc.

Honey (honung)

Sött, flytande eller kristalliserat ämne som bin och humlor framställer av blomnektar och andra växtsafter. Enzymer i insekternas honungsblåsa omvandlar nektarns rörsocker till frukt- och druvsocker. Veganer och många andra äter inte honung, det beror bl a på [följande](#).

Hydrolyzed protein (hydrolyserat protein)

Finns i torrmixar av t ex soppa, processad ost, extrakt, sojasås och aromämnen. Finns också i schampo och annan kosmetika. Vegetabiliskt alternativ finns.

Isinglass (fiskbloss)

Från gallblåsan på vissa tropiska fiskar. Används som klarningsmedel i alkohol, framför allt i mörkt öl.

Ister (isterflott)

Fett som erhålls ur grisars tarmar, revben och vävnader kring njurarna. När fettet renas genom smältning och silning bildas en vit, homogen massa med mild smak. Används bl a till salvor och vid matlagning, t ex till flottyr.

Keratin

Proteinämnen som finns i horn, hovar och fjädrar hos djur. Används i schampo, balsam och gödningsmedel.

Lactose (laktos)

Mjölksocker från komjölk. Används i vitaminer, livsmedel, schampo m.m. Ett vegetabiliskt alternativ är växtmjölksocker. Mjölksocker är huvudkomponent

i vassle och kan framställas från obehandlad vassle eller ultrafiltrerad vassle (läkemedelskvalitet).

Lanoline (lanolin)

Fett som utsöndras från fårens talgkörtlar. Det är en blandning av många olika estrar, vilka är uppbyggda av fettsyror eller likartade syror samt vattenlösliga alkoholer. Lanolin finns i fårets ull och har som uppgift att skydda det. Ullen tas både från levande och slaktade får. Lanolin kan innehålla DDT om fåren har tvättas med ett medel mot ohyra som innehåller DDT. Används som emulgator och konsistensgivare i många kosmetiska produkter, mediciner, salvor och vitamin D3. Vegetabiliska alternativ är vegetabiliska fetter.

Laneth

Se Lanolin.

Linoleic acid (linolsyra)

En essentiell fettsyra. Används i kosmetika och vitaminer. Vegetabiliskt alternativ finns.

Lipas

Enzym från lamm- och kalvmagar. Används i vitaminer.

Lipids/lipoids (lipider)

Fett och fettsubstanser från djur eller växter. Vegetabiliskt alternativ finns.

Löpe

Enzym som av tradition utvinns från kalvmage (renin) och grismage (pepsin). Löpe ingår i nästan alla hårdostar, mjukostar, keso och i en del andra mejeriprodukter. Vegetabiliskt löpe blir dock allt vanligare. Det mesta av löpet följer med vasslan och finns inte kvar i den färdiga osten. Vid innehållsdeklarationen av ost behöver därför inte uppgift lämnas om att löpe använts. Titta gärna på ostar utan löpe från kalv- och grismage genom att klicka här.

Marine oil

Fett från fisk och havsdäggdjur. Används bl a till tvål, ljus, margarin och färg.

Menhaden oil/pogy oil/mossbunker oil

Rödaktig glycerid, glycerol. Fettsyra från en fisk vid Afrikas östkust. Används i tvål och kräm.

Milk protein (mjölkprotein)

Från mjölk, huvudsakligen komjölk.

Mink oil (minkolja)

Fett från mink. Djuren föds upp i små burar under onaturliga förhållanden, för att så småningom bli pälsar. Fettas tas till vara när minkarna flås. Används i krämer som ska ge mjuk, len hud.

Musk (mysk)

Torkat sekret från myskkörteln vid hannens könsorgan hos den asiatiska myskhjorten. Djuret hålls i fångenskap för detta ändamål och mysket tas direkt ifrån myskkörteln genom att ett hål tas upp. Myskhjorten är utrotningshotad. Används idag i parfym. Anses vara sexuellt appellerande. Har tidigare använts i nervlugnande medicin. Vegetabiliskt alternativ är labdanumolja.

Nucleic acid

Från cellkärnor, både animaliska och vegetabiliska. Används i kosmetika, schampo och kosttillskott. Vegetabiliskt alternativ finns.

Oleic acid (oljesyra)

Fettsyra som finns i alla oljor och fetter, både animaliska och vegetabiliska. Oleic acid från animaliskt fett kan bl a finns i pärlemorsschampo (vitt schampo), förtjockningsmedel för schampo, raklödder, läppstift och annan make-up. Vegetabiliskt alternativ finns.

Oleylalcohol

Finns i fiskolja. Används som uppmjukande ämne, antiskummedel, smörjmedel och ytaktivt ämne. Kan förekomma i kosmetika, hygienartiklar, karbonpapper, bläck m.m.

Ocenol

Se Oleylalcohol.

Oxbile (oxgalla)

Galla från oxar. Konsistensgivare i krämer. Används också i akvarellfärg.

Palmitic acid (palmitinsyra)

Från fetter och olja, både av animaliskt och vegetabiliskt ursprung. Används i schampo, rakkräm, krämer m.m. Av palmitic acid tillverkas palmitate, palmitamine och palmitamide. Vegetabiliskt alternativ finns.

Pepsin

Från magar på slaktade grisar. Används som renin i ost och vitaminer. Alternativ är vegetabiliska bakteriekulturer.

(Bee)pollen

Tas från binas ben. Bin kan i denna process fastna med benen i den lucka med vars hjälp pollenet samlas in. Används bl a i kosttillskott, schampo, tandkräm och deodoranter.

Placenta

Moderkaka, efterbörd, som kan komma från olika djur. Tas främst tillvara vid slakt. Anses ta bort rynkor och används därför i krämer.

Polypeptides

Från slakthusrester. Alternativ är vegetabiliska proteiner och enzymer.

Polysorbater

Från fettsyror. Används i kosmetika.

Pristance

Från hajleverolja eller ambra. Används som smörj- eller antikorrosionsmedel i kosmetika.

Progesterone

Ett hormon. Används i hudkrämer och mediciskt. Syntetiskt alternativ finns.

Propolis

Ett slags antibakteriellt klister som bin producerar. Används i tandkräm, kosmetika, kosttillskott och naturmedel.

Quaternium 27

Från talg. Finns i deodorander och andra hudvårdspreparat.

Quinoline (kinolin)

Utvinnas bl a från ben. Används vid tillverkning av kosmetikafärger.

RNA/DNA

Från slakthusavfall. Används i kosmetika och schampo. Vegetabiliskt alternativ är växtceller.

Renin

Enzym från kalvmagar, används som löpe vid ostframställning. Vegetabiliska alternativ är växtersättningar, citronjuice och vegetabiliska bakteriekulturer.

Royal Jelly (drottningsgelé)

Näringsrik proteinblandning som arbetsbin matar bilarverna med, speciellt den som ska bli ny drottning. Används i kosmetika "för att bevara ungdomlighet" och i naturmedel. Vegetabiliska alternativ är aloe vera och andra vegetabiliska extrakt.

Sarcosine

Sötatig kristallinsyra, bl a från sjöstjärnor och sjöborrar. Används mot tandröta i tandkräm och ger skum i schampo.

Sharkliver oil (hajleverolja)

Vitamin A-rik olja från hajlever. Används i krämer och lotioner.

Silk protein

Utvinnas av silke som tillverkas av silkeslarver. Silkeslarverna kokas levande.

Sodium methyl oleyl taurate (taurin)

Se Oxbile.

Spermaceti (vit ambra, valrav, valfett)

Vit, vaxartad substans från huvudet på den utrottingshotade Spermacetivalen. Används som bas i salvor och krämer, lenar i rengöringskrämer, förbättrar glans och konsistens i schampo, "cold cream" m.m. Används också i ljus och av läderindustrin.

Spermaceti används ibland trots att både vegetabiliska och syntetiska alternativ är billigare och lättare att lagra. Ett vegetabiliskt alternativ är jojoba.

Squalene/squalane (skvalin)

Raffinerad olja från brugdens (planktonätande haj) lever. Oljan har låg fryspunkt. En brugd på sex ton kan "producera" 1000 liter olja. Används bl a till "finare" krämer, toalettartiklar och som smörjmedel i hydrauliska system i flygplan som flyger på höga höjder. De företag som använder sig av skvalin, t ex *Estée Lauder*, erkänner att man kan använda sig av olja dels från andra fiskarter, men också från säd. Estée Lauder påstår att det inte är bevisat att sådana oljor är lika säkra och effektiva som skvalin. Brugden som är utrotningshotad jagas med hjälp av harpun, ett synnerligen grymt och hänsynslöst jaktsätt. Vegetabiliskt alternativ finns alltså i form av oljor från säd.

Stearater

Se fettsyror. Vegetabiliskt alternativ finns.

Stearyl alcohol

Fettalkohol som finns i olja från kaskelotvalen. Tillverkas nu mest av annat animaliskt, t ex ko och får eller vegetabiliskt fett. Konsistensgivare, smörjmedel och antiskummedel i läkemedel, kosmetiska krämer, hårborttagningsmedel, schampo och hårskölningsmedel.

Sterols/steroids

Från djurkörtlar och växtvävnader. Används i hormonberedning; i krämer, lotioner, balsam och doftämnen.

Tallow (talg)

Animaliskt djurtalg: Erhålls från tjurar, oxar, kossor, kalvar, får, getter m fl. Består huvudsakligen av glycerolester av stearin-, palmitin- och oljesyra. Utvinningen sker antingen genom torrsmältning eller våtsmältning. Vid torrsmältning smälts fettets med hjälp av eld eller vattenånga. Vid våtsmältning värms fettets upp tillsammans med vatten och någon syra.

Vegetabilisk växttalg: Utvinns ur tropiska växtarter, t ex oljepalm, kokospalm, kakaoträdet och muskotträdet.

Talg används bl a för tillverkning av margarin, tvål, läppstift, schampo, stearinljus och rakkrämer. Av talget tillverkas också s k talgbollar, de som man hänger ut till småfåglarna på vintern. Bollarna är inte alls bra, inte bara för att de innehåller animalier utan också därför att småfåglarna ofta skär sig om näbben när de försöker få tag på talgen. Om du vill hjälpa fåglarna på vintern så köp istället "vanliga" frön, t ex solrosfrön.

Testosterone proprionate

Från djurtestiklar (propionester av det manliga könshormonet). Används i krämer och lotioner.

Tran

Tran finns i val, säl och fisk. Dessa används i margarin. Tänk på att många valar, sälar och en del fiskar är utrotningshotade.

Tuppkamsextrakt

Extrakt som används mot rynkor och i läkemedel. Utvunnet ur tuppkammar från tuppar som slaktas för ändamålet (Pharmacia & Upjohn har kontraktsuppfödning i Sverige för att använda ämnet i ett av sina bästsäljade läkemedel).

Turtle oil (sköldpaddsolja)

Från jättehavssköldpaddans muskler och könsorgan. Används i lenande krämer och nagelkrämer.

Urea/carbamide (urinämne)

Antiseptikum i deodoranter och antiperspiranter, tandkräm, munvatten, hårfärgningsmedel, schampo, hudkrämer och lotioner.

Uric acid (urinsyra)

Från Urea. Finns i urinen hos alla köttätande djur. Används i solkrämer för att förhindra skador av solbränna.

Whey (vassla / vassle)

När man tillverkar ost, låter man först mjölken koagulera (stelna) genom en tillsats av löpe eller syra (ystning). Större delen av mjölkens äggviteämnen och fett övergår då i den bildade ostmassan. Den vattniga restprodukten som blir kvar kallas vassla och innehåller det mesta av löpet (kalvmage).

Vitamin A

Retinol. Se Palmatic acid. Kan göras av fiskleverolja, äggulor, smör m.m. Används i kosmetika, vitaminer och kosttillskott. Vegetabiliskt och syntetiskt alternativ finns.

Vitamin D3

Se Calciferol.

Källor:

<http://www.slv.se/sv/Fragor--svar/Fragor-och-svar/Tillsatser-/Vilka-tillsatser-kan-ha-animaliskt-ursprung>

www.greenoption.org/e-nummer/animaliska.html

www.greenoption.org/e-nummer/animaliskautan.html